

Сыныпта
2 жерче

(CCTA).

Тэрийэр уонна иитэр үлэни—

Бийиги совхозтун партийнай таргеттэз съезд уураахтарын олоххо ийдеэрингэ: XXXII уо-
балаастары уонна XXVI оро-
йуонналары партийнай конфе-
ренциялар кыйбыт итэрэстэрин
туоратыыга дьаһаллар былаан-
нарын оҕосстой үлэллэр. Пар-
тия обкомун уонна Саха АССР
Министрдарын Советын респу-
блика бары суёлу интэриэсчил-
лэр кытырылларын бары
Фермалар коллективтарга кини-
ник дүүүлэстилэр. Ити боп-
пуруска сылгыһыттар, өсөмө-
натордар, сүбө мунууахтара
эмээ быгыллынылар. Совхоз
рабочайдары, сулууспалаахтар-
га, инженернай-техникескэй
үлэһиттэргэ саага плитада
бастаы сылын былааннарын
бары көрүгүлэринэн холорорго,
былааны таарыһа, 22

ССКП XXVI съёhin көрдөбүллэригэр

1981 с.л. Бас ыйын 20 күнэ.

эти, 70 тонна үүтү. 20 тонна хортуппуйу госуларствода туттарарга, ынах сүөһүттэн уонна сылгыттан төрүүү ылым былаанын аһарарга, онон быһылгы хаһаайстыбаннай сыл түмүгүнэн барыстаахтык үлэлээччилэр ахсааннарыгар киирэрэ соруктаналлар.

Кыстык ыйдарыгар борооску ахсыттан 100 кг привели ыларга, бирдин фуражнай ынахтан ортогунан 980 кг үүтү ырга эбэһэтэлиститибэлээхт. Ону 8 ый түмүгүнэн 110,5 кг привели ылыбыт, фуражнай ынах ахсыттан 725 кг үүтү ытыбыт. Хайахсыт отделениета (управляющей Васильева М. Е.) 117 кг, Чакыр отделениета (управляющей Осипов Н. К.) 116 кг привели ыланнар ордук үчүгэй көрдүүдөннүлэр.

Ааспыт сыл туһааннаах кэминээбиттэр 141 тоһоһон элбэх үүт ыанна, 112 тоһоһон ордук үүт госуларствода туттарылына, бир фуражнай ынахтан 105 кг-нан элбэх үүт ылынына.

Ол эрэри сүөһү интинигэр ис кыахтар ситэ туһаанлыбаттар. Ол курдук, муус устарга 8, ыам ыйыгар 20-чэ күн электрэнергия бариллбэк кэ арыс сыахтара үлэлээбиклэр улахан ноһоһу сүткүбүт. Бу дымлга киирэн баран 58 ыйрэй, 14 борооску, 7 улахан сүөһү, 26 сылгы, коньһунэн өлө. Билигин даһаны 2 ферма, 28 ыанныкыбыт былааннарын толорбокко иһэлэр. Сүөһүгэ эбии аһылыгы Хадаар уонна Чакыр отделениелара мөлтөхтүк тэрийдилэр, сайылкына тахсыны хойугаттылар.

Дакылаатчыт интинэн салгы 1981 сылга сүөһү аһылыгын бэлэмнээһингэ, маччирэн ыйдарыгар үүтү ылымны үрдэттигэ партийнай тарилта иннинер турар соруктарга тохтоото.

Совхоз парткома, дирекцията, рабочкома, комсомольскай комитетта партия XXVI съёhin уураахтарын ситиһилээхтик олоххо киллэрэр, уон бириэс пятилетка бастагы сылын былааннарын, эбэһэтэлиститибэлэрин толорор уонна аһары толорор туһугар тэрийэр үлэлэрин хаһааһытааһар да тулсарарга соруктаналлар.

Таб. Дмитриев даһылаатын дүүүдлээһингэ ССКП райкомун чилинэ, райком тэрийэр отделениета сөбүдүссэһэ Э. И. Манастырен, партком интэр үлэтин хаһаайстыбаннай соруктары кытары сөптөөхтүн дүүрөлирин бэлэтээн турар, быһбардаах активы кытта ситэтэ сүөх үлэлирин критикалата. Урдүкү партийнай органияар уонна бэйэ уураахтарын олоххо киллэрин бу партийнай тарилта ситэтэ сүөх контуруоллуур, политический интэр үлэтэ билигин көрдөбүтэ эппиэттээбэт. Онуоха сүрүн болдомтону ууруохха, диэтэ араатар.

Оройуоннааһы партийнай тарилта ревизионнай комиссията чилинэ, Эрилик Эристин аатынан совхоз лабораторана Е. Н. Ксенофонтова совхоз парткома политическай үөрөтү, лекционнай пропаганда тарилтэнигэ көтүмэхтик үлэлирин бэлэтээтэ, ыччаттары олохсуган үлэлэтингэ бэйэтин санааларын эттэ.

ССКП райкомун бюротун чилинэ БИВСКС райкомун бастагы секретара Д. Д. Петров совхоз комсомольскай тарилтэтигэр партийнай салалтаны күүһүрдүүгэ кэнкэ үлэти баралларын, ол эрэри

күннэтэ ороһуу сүөһүн, көрдөбүл ситэтэ сүөх туруоруларын ыйда. Комсомольскай ыччат коллективтар үлэлэрин, олоһор, үлэлиир усулуобуяларын тупсарыга болдомто ситэтэ сүөх уурулар. Бир үк сүн ити инни бастыг да коллективтарга үлэ күүрээһэ уруккутааһар наһаа.

ССКП райкомун чилинигэр кандидат, «Сельхозхимия» холбоһук председатели В. П. Чиганаров Эрилик Эристин аатынан совхоз салалтата сири тупсаран оһорууга кэспиллээхтик үлэлирин, Нуотара, Хаалааны, Вара, Мангир үрөхтэри туһаа таһаарыга, туорахтаах культуралар турунтаах үүнүүлэрин ылымга кэнкэ үчүгэй садалаһыннары оһорон эрэри бэлэтээтэ. Партком кадрдары үөрөтэрин, кинилэри салаһы болпуруостарыгар үлэтэ атыттарга холобур буолуодун сөп, диэтэ кини.

Пленум совхоз парткомун тэрийэр уонна интэр үлэтин салгы тупсарыга туһааһан уураах ылына.

x x x

Пленумга тыа хаһаайыстыбатын производствотын көдүүһүн үрдэттигэ уонна борооһу хаачыстыбатын тупсарыга «Чурапчы» совхоз дирекциятын үлэтин туһуна даһылааты ити совхоз директоры Аммосов И. Н. оһордо.

Ааспыт үс сылга «Чурапчы» совхоз сүрүн производстволара 633 тыһ. солк. улаатан, 1980 сыл түмүгүнэн 4800 тыһ. солк. трийдилэр. Ол интэр тыа хаһаайыстыбатын производствотын средствота 2247 тыһ. солкубайтан пятилетка бүтүүтүгэр 2738 тыһ. солк. тэнистэ.

Совхоз материальной базата сылан сал ахсын бөөрүгү, социальная өтүгүнэ улам сайдан иһэр. 700 сүөһү киирэр саһа типовой хотоннор, 14 квартиралар кыстык, сайылын дьыллар, 50 мистэлээх дет комбинат, о. д. а. тутуулар үлэһэ киирдилэр.

Ол эрэри ааспыт пятилетка кэлин үс сылыгар сүрүн госуларствоннай былааннар, түүлээхтөн уратыга, толоруллубаһылар. Ити совхоз финансовый хаһаайыстыбаннай турар охсуулаах буолла.

ССКП райкомун кэһе сыллар бюротта 1979 сыл от ыйыгар ростоһаһар бачымынарын хаһылааһа сүөх үлэлиир инни социалистическай куоталаһыны тэрийэр үлэһит туһуна өтүөтөттан баран совхоз салалтатын адырыһыгар критический этинэри оһордоһа уонна үлэ бирдин салааларынан дьаһаллар былааннарын оһосторго соруудаһабыта. Билигин оһо оһорун социалистическай куоталаһыны отделениелар, коллективтар, бирдинлээк рабочайдар ортолоругар үлэ бары салааларын хаһаа тэрийэрэ наһаа, ый ахсын түмүгүнэн иһэргэ быһаарылыһыт. Куоталаһы кыайылаахтарын бэлэттиргэ материалнай уонна моральнай көбүлээһин араас формалара көбүлүүттэрэ. Совхоз Уус-Алдуллубуттэ, Совхоз Уус-Алдан оройуонун Герой Егоров аатынан совхозун кытта социалистическай куоталаһыга кииристэ. Тизээр таһар үлэлэргэ, үүт ыамыгар биримастыгтан көрөн быстах куоталаһылар эмнэ тариллэлэр.

1979 сылга туттааччылар биригээдэлэрэ (биригээдэннэр Христофорос П. И.) Бүтүн Союзтааһы куоталаһы кыайылааһынан буолбута, шофер Барашков Н. Р. Бүтүн Россиятааһы куоталаһыга бастабыта. Ити сыл түмүктэри-

ни Макаров С. Н. республика чемпион тракториһынан, техник-офенатор Сидцева П. И. республика чемпионуна буолбуттара. Эмнэ ити сыл автопары коллектива 1387 тыһ. тонна-километрдаах үлэни оһорон Бүтүн Россиятааһы куоталаһы вымпелын, харчынан бириэмийэһи млар чыска тиксэбитэ.

1980 сыл түмүгүнэн куоталаһы кыайылаахтарын бэлэтээһингэ 32 тыһ. солк. үлө ороскуоттаһыта, этинэн, тыһынаах убаһанан бириэмийэлэр эмнэ туттарылыһыттар. Бастыг рабочайдарга, специалисттарга сыһыһар дьылларга, инни куораттарга экскурсияларга сылдьар путевкалар туттарылаһаллар. Совхозка производствот бастыһынын слета, үтэ курдук, сыл ахсын ытыһаллар, үлэ салааларынан чемпионнар, рекордсменнар быһаарылаһаллар. Ааспыт сыл түмүгүнэн биһигиттэн оройуон 5, республика 2 чемпионнара үүнэн таһыһаллар. Иванов М. И. старшайдаах «Эрчи» комсомольскай ыччат ферма Бүтүн Россиятааһы куоталаһы кыайылааһына буолла.

Совхоз дирекцията коллективнай салалта принципин тутуһан үлэлиир. Дирекция советыгар кылааһынай специалисттар, управлющайдар киирэллэр. Ити советы таһынан үлэ салааларынан советтар эмнэ бааллар.

Кылааһынай инженер-механик Тимофеев Ф. А. салаһар техсовета былааннаахтык үлэлиир. Техсовет 12 чилиннээх. Кини 1979 сылга 7, 1980 сылга 12, 1981 сылтан иһэрэн баран 6 төгүл муһыахтаһан механизацията сыһыһаах болпуруостары дүүүлэстэ. Ол интэр механизатордар, ортолоругар интэр-өйдөтөр үлэ болпуруостара эмнэ көрүлүннүлэр. Техсовет уураахтарыгар сөп түбэһиннэрэн туһааннаах бирикестэри таһаарар үтэ олохтоһо.

Дакылаатчыт салгы зооветеринарнай, экономической советтар үлэлэрин туһуна кэспээтэ таһаарылыһыт итээһэри туоратыга туох дьаһаллары ылар былааннаахтарын билиһиннэрдэ.

Совхоз дуоһабардаһан ВУЗ-тарга 9, аналлаах орто үөрөх заведениелэригэр 7, СПТУ-да 10, автошколада 6, шефтох тарилтэлэргэ газосварщик, сантехник идэлэригэр 5 рабочай үөрөтүгэ сылдьар. Совхоз инни трактористтар курстарыгар барыта 18 киһи үөрөннэ.

Совхоз уруккута Субуруускай аатынан совхоз наар сүөһү интинигин дьарыктаммыт отделениеларын базаларыгар тариллэбитэ. Онон сири оһоруу биһиһэ саһа салаа. Ол эрэри маннаах баһыһаа көрмөкү культуралары үүнэригэ, о. д. а. үчүгэй садалаһынар бааллар.

Былыл сүөһү аһылыгын бэлэмнээһингэ кормопроизводствот саһа тариллоһо. Онно 2 синалэтир, 2 кэлим механизациялаах оттуур эвенолар, плечоннай хаһаайыстыба уонна туорахтаах культуралары үүнэрэр эвено киирэллэр. Эвенолар бары хаһаайыстыбаннай ахсаан принцибинэн үлэлиһтэ.

Дакылаатчыт интинэн салгы совхоз от хоһууругар бэлэмнэнигэр таһаарылыһыт итээһэргэ, Амма уһуор үрөхтэри туһаа таһаары болпуруостарыгар тохтоото.

Капитальная тутууга ураты болдомто уурулар, диэтэ инни салгы. 25 мистэлээх арболитовый гараж, 50 условнай

единица инни өрөмүөннүүр мастерской, 12 квартираларх специалисттар оһорор дьыллар, 400 сүөһү киирэр хотонун комплекса, 200 мистэлээх кулууп тутула тураллар уонна тутулаһалара көрүлэр. Итилэр уһсай сметнай стоимостара 3890 тыһ. солк. тэниһэр.

Былыл капитальной тутууга совхоз үрдүнэн «Якутлохострой» ТМУ-тын 2, пилорамничтар 2, совхоз 2 аналлаах, 4 кыайылаһар биригээдэлэрэ үлэлиһэлэр. Барыта, тутууга үлэлиир механизатордары киллэрэн турар, 70-ча киһи.

Ол эрэри капитальной тутуугу контуруолаһыһа, тутуулар объектар хаачыстыбаларын тупсарыга ситэ-хоту үлэлээбиккэ кэлиһит. Саһа тутуулары өрдөттөн бэлэмнээх ыһыты кыайтарбат. Олуһуу, кулун тутар, алтынны уонна сэттинни ыйдарга тутар-таһар үлэлэр тохтотуллан хаалаллар. Баччааһа диэри бөһүөлэстэр, ордук совхоз кинин генеральной былааннара кыһаан оһоһуллубаһаллар.

Дакылаатчыт интинэн салгы кыстык ааспыт ыйдарын түмүктэрин, тэрээһин итээһэрин ырытар.

Кыстык арыс ыйыгар 6932 центнер үүт ыанан былаан 95,7 бырыһыан, үүтү госуларствода аһылаһын соруудада 122,6 бырыһыан толорулуннулар. Ааспыт сыл туһааннаах кэминээбиттэр бир фуражнай ынахтан 261 кг-нан ордук үүт ыанна. Ыччат сүөһүнү толөһүтүүгэ 100 кг привели ылаһаах эбэһэтэлиститибит бир ыйынан эрдэлээн толорулунна, кыстык түмүгүнэн привес 114,4 кг-ка тэнистэ. Ол интэр Арылаах отделениетин борооску көрөһүлэрэ (наставник Г. Н. Дагданча) хас бирдин сүөһүнү 118 кг толөһүтүлэр. Кыстыкка ордук тэрээһиннээхтин Арылаах отделениета үлэлээтэ. Килэтин отделениета 1981 сылга былааннары бары көрүннэринэн толорорго оройуонга ыһыры таһааран социалистическай куоталаһыны көбүлээччинэн буолла.

Онуэ пятилетка үс сылыгар госуларствоннай былааннары толорбокко, совхоз улахан итээһэ хаһаа. Элбэх ынах сүөһү, сылгы коньһунэн өлө. Ыһырай делолой тахсыта 40, 50 бырыһыан инни ардыгар калбаһыһыр. Бирдин ынахтан үүтү ылым наһыһах. Үүт суорда көрдөбүлгэ тиниһэт, содоһуһаа сүөһүнү ыдаһаада уонна үрдүк ойуулааһына туттары арыһах. Совхоз дирекцията иһэ сүөһү структуратын тупсарыга саһарды үлэлээн эрэр. Быһыл ити сылынан Түөһүгэ 436 тыһы борооскуну аһал бостуука туттардыбыт. Инниһитин итиһэрт талан ынааха таһаарыһаһыт. Быһыл күһүн аһал площадкалары тэрийэн Килэтингэ 242, Арылааһа 183, Сыланга 75 сүөһүнү уотууга туруорулупт.

Дьону кытта үлэ, кинилэри ити соруктары тула түмүү уонна саһаттан-саһа быһаарылаах, көдүүстээх дьаһаллары олохтоһуу—барыта госуларствоннай былааннары, эбэһэтэлиститибэлэри толорууга туһааһылар.

Таб. И. Н. Аммосов даһылаатын дүүүдлээһингэ бастаһынан тыл эппит ССКП райкомун чилинэ, тыа хаһаайыстыбатын производствоннай управлениетин начальнига М. Н. Павлов совхоз салалтата хаһаайыстыбаны идэттигэ, киниһэһингэ кэнкэ үлэти кыһытын бэлэтээтэ. Ол эрэри, диэтэ

кинн, хаһаайыстыбаннай сүөх быһыһылары утары охсуһуу мөлтөхтүн ытыһаллар. Ыһыһа тоһуу элбэх. Туһата сүөх сытар оборудованиета сыл ахсын эһиллэн иһэр. Маннаах ураты болдомтону туһааһан специалисттаран көрдөбүлү күүһүрдүүхтэ.

ССКП райкомун чилинэ, «Чурапчы» совхоз Сылангаһааһы отделениетын цеховой партийнай тарилтэтин секретара К. В. Манастырен, отделениета салалтата үлэни былааннаан тэрийэр буолбутун бэлэтээн турар, сүөһүттэр оһорор, үлэлиир усулуобуяларын тупсарыга үлэ оһуэ былааннаһы ытыһаларын критикалата. Кини сүөһүнү удыһурун учуоттаан ууһатар туһугар тыһы уонна оһуэ киирэдэри тустуһа арааран интингэ, сүөһүнү интенсификация уотууга кинин салгы ордук куускаһы ытыһалара наһааһыһы ыйда уонна политинформатордар, агитатордар ороолларын үрдөтүгэ санааларын өттө. Кэлин сылларга, диэтэ кини, от кыһаан оттоммот буолла. Ити үлэ тэрээһинэ мөлтөһүнэн быһаарыһаллар. Бу улахан соһаһаах хаһааннаһыны үчүгэй-диэ тэрийингэ көрдөбүлү күүһүрдүүхтэ.

ССКП райкомун бюротун чилинэ, народнай контуруол оройуоннааһы комитетин председатели А. Е. Филиппов бэйэтин этинин ис кыахтары муһутурудук туһааны болпуруостарыгар туһааһа. Ыһыһы тоһууу, хортонноһуу утары охсуһуу, үлэ итээһэтин арыһы народнай контуруол группаларынан былааннаахтык ытыһаларын үрдүнэн хаһаайыстыбаннаа сүөх быһыһылар салгы таһаарыла тураллар. Ыһыһы курдун оттоох кыстыкка комбинатор аһары ороскуоттаһа. Ааспыт сылга оту үлүннэрэн көрдөрүү чаһыһа арылаһыттар. Итинэн сибэһэстэн толоруу дьыспилиһэтин күүһүрдүүгэ, хаһаайыстыбаннаа сүөх быһыһылары утары охсуһууга болдомтону өссө күүһүрдүүхтэ наһаа.

ССКП райкомун чилинэ, «Чурапчы» совхоз рабочайда И. Ф. Максимов, совхозка механизаторскай кадрдары кытта үлэ былааннаахтык ытыһаларын бэлэтээн турар аналлаах массыһалары көдүүстээхтин туһааны ымаһыбатын, сүөһү интинин ыраһан үлэлэрин механизациялаһын былааннаһы олохтоһурун критикалата. Механизация күүһүн муһутурудук туһааныга ураты суолтаны бирэр көм кэһэ.

ССКП райкомун чилинэ, тыа хаһаайыстыбатын производствоннай управлениетин кылааһынай агронома В. Ф. Ермолаев, совхоз оттоһун былааннаһы сал ахсын муһустуулаах көрмөкү культуралары үүнэригэ суолта бирэбэт буолан толорбот диэтэ. Кырыс сирдэри туһаа таһаарыга баччааһа диэри бырайыантар оһоһула интэр. Ыһы эрдэ бүһүтүгүн үрдүнэн эрдэтэһиһи кэһуу кыаһыһаһа иһэр. Быһыл даһаны бу дьылаһа совхозтар салаһааччылар сөптөөх суолтаны бирэбэттэр.

Пленумга ССКП райкомун бастагы секретара И. П. Листиков, Эрилик Эристин аатынан совхоз парткомун уонна «Чурапчы» совхоз дирекциятын пятилетка соруудаһарын толорууга ыһтар үлэлэрин дьарыһы ырытан турар, иннин соруктарга кизгиник тохтоон тыл өттө.

Пленум дүүүдлээһилибит болпуруоска туһааннаах уурааһы ылына.

ИСТОРИЯ УРУОКТАРЫН УМНУМУОХХА

Аба дойдуну көмүскүүр Ухуу сэрий сагаламмыта 40 сылын көрсо

Бэс мийн 22 күнүр
мөмөдэй фашис тскай
төрдөр билин дойдубу-
тугар түүнүүнү сага
түспүтүр 40 сыла тхо-
лар.

Онтон ыла аастыт 40
сыла эргилэн дөрдө-
түрүн, дөмнөр истори
уруоктарыттан түмүтү
хання барытыгар оңо-
буналар дуо диян са-
лаан калалар. Гитле-
рскэй арантура ийин
айахха шыр төлөбүрү
соңгообута; уонунан мо-
лүйүн өлүрүлүбүтүр,
үгүс молүйүн хутах
дылаламмыттар, ы-
мылгачанан урусталам-
мыт куораттар уонна сө-
лүһүлэр...

Хомойуох ийин, ардаа,
уолаан, сидык национ
төрөөн тахсыт дойдубу-
тугар ийинтөн сөптөөх
түмүктэри оңосто ийин-
тэр. ГФР-тар сырытта-
ха, болдомто, тухуу-
лан ийинтөн, ийитирбит
фюрер утумнаатылар
төптөөхтөрүнүн оло-
ролдорутар ийинтөн үлэ-
нилдеритгар бырабылар.
Дымаа байлапай агар-
даах неофашистскэй бо-

лөхтөр сэрин сөбүнөн
тархыан хааччынаары
бундесвер ысалаатта-
рыгар, софкассаларга сө-
бөлүннөөх сабыта тү-
һүлүрүгэр тийгүлүнэр.
Онтон ылаабынаа —
дойдута политическай
билил, майгы бүтүнүү
фашистскэй үгүсөтөр
сикигилөөн тахсаллары-
гар табыстаах. Ол уон-
на коммунистическай
утары ийитирин, сагар-
дытагыр историнна
бассыбайдыр хабыт-
тар ийинтөн сурунаалтар
ыстатыйалара, кино уон-
на телефилмнэр ийин-
тарскэй үгүсөтөр ар-
быллар резанисми
нүөртүүлэр. Оруобуна
бу күнүрүгэ, Советтар
дойдуларыгар гитлеров-
скэй саба түһүү 40 сыла
туолаары араа турдамы-
на, Ардаа Германияда ре-
ваншискай түмөүлөр
долгунура түдүнэ. Үйэ-
лэрин норообут уруоку

кайстар ийинтөн ийин-
лэри утумнаатылар
польскэй, чехословацкай
уонна советскэй сирдэр-
гэ суудайаллары бил-
лэрэлэр.
Дымаа ийинтөн эр-
бүннэт, ГФР саалаар ор-
тотулара даганы бай-
лэри политиналарыгар
сагардытаагыта аас-
пыт нэмтөн сөптөөх тү-
мүктэри оңосто ийинтэр.
Бонн, сөбөлүннүн үү-
нэ-төһүннө суох үлүбү-
йүү, социалистическай
дойдулары кытары ута-
рыта түрүүтү курсун
ысалааттаах АХШ сага
эргилтөөхтөн пол-
итинна сунууһун ла-
дылаан, Ардаа Герма-
ния территориятыгар са-
на америкаскэй ядер-
най ракеталары таратан
туруорарга сөбүлөтө.
НАТО советтэн бйһаа-
рыларыгар сөп түбө-
лүннэрин, ГФР-тар,
«кынаттаах ракеталары»

таһынаа, Холбоһунтаах
Штаттар Ардаа Көро-
на алаабыт 108 сага
америкаскэй «першинг-
көр» бука бары туруо-
рулуохтаахтар.
Ийи аата Ардаа Гер-
мания социализм дойдубу-
ларын утары сага ба-
йынан абыктарына ба-
лэмнөөн сүрүн плац-
дармына буоларыгар
төһүр, онтон ийин тер-
риториятыгар таратан
лан туруорулар амери-
канскэй ракеталар кыһы-
айахха агардас кутур-
ганнаах содуулааны
сага дэди төһүннэ кы-
ны сагар кутталаахтар.
Ийи куттады ГФР үгүс
дыниһээрин көрөр дел-
теллэр, биллэн турар,
ойдүүлэр. ГСДП пред-
седател В. Бранд сөтө-
рутаагыта «ядернай кут-
талы Европатын» ту-
һунан оңу Вашингтон,
европеецтары сэрин ма-
рын бүтүкүү сүтүргэ

күбэйэн турар, ракетнай
ядернай сэрин кутталы
Америкаттан төһүтүргө
сорууутун быһымытына
сыналан тыл эппитэ.
Минна таарычы ГФР
башыгы канцлера Г.
Шмидт 80-с сыллар са-
галаныларыгар, ийин
ГСДП куттал суох бу-
луутугар экспорт эрдэ-
һинэ, атомнай сэрин са-
ба Ардаа Европаны ха-
рыстыабын сатаммы-
нан ийини урускалдыан
эрэ сөптөөбүнэн аахы-
тын ахтыахха наада. Он-
тон ыла бу өттүнөн тух
даганы уларыта «Ви-
лиги сэрини атомнай
сэрин сөбүн туттан ы-
тар кыахыт суох», —
ийинтөн саяаны Ардаа
Германия биллэлээх ба-
дантай специалиһа, бу-
ндесвер үрдүнү номан-
дай састаабын оскуола-
тын додона А. Мехтер-
хаймер эппитэ.
Ол эрээр Бонн Ар-

даа Германияны орто
ыраахха тийэр сага
америкаскэй ядернай
ракеталары ыстар сүрүн
площадкада кубулулар
курсу тутулар. Ону ГФР
общественноһун улам
иээн араналары быра-
чыастылар, ГФР бил-
лилээх общественнай
делтрлэрэ правитель-
ствоттан Ардаа Герма-
ния территориятыгар са-
на америкаскэй раке-
талары таратан туруо-
рога сөбүлүнүн төг-
төрү ыларын модуйбу
«Крефельдскэй дэди-
кытарыларыгар» молу-
йүтөн тахса ийин ба-
таһын хомулунна. ГФР
коммунистара соторута-
гыта Ганноверга буол-
аастыт съезстигэр дой-
ду прогрессивнай күө-
сөтөрүн бүтүтүннэрин кы-
тары биргэ немец си-
ригтан аан дойдубу сэрин-
тэ күөдүйөн тахсыбатын
туһунар турарга быгэ-
һаарынылаахтары бил-
лэрбиттэр.

История уруоктары
умнар сатаммыт.

В. СЕРОВ.
(СССР).

САРСЫН — ЭМП УЛЭНИТИН КҮНЭ

Сыппаралар, чахчылар

△ Билиги дойдубу-
гар кыһынныһа ме-
дицинскэй көмөкү 3
мөл тахса куйааһа
23 тыһ. балыһа-
уонна 35,7 тыһ. амбу-
латорнай-поликлини-
ческай учурдунналар
өңөрлөрдөр.

△ Билиги медицин-
скэй үлэһиттэригэр
миллэрэ 6 мөл. кэригэ
кыһыннэ, онтон 960
тыһ. — араатар. Ийи-
аан дойдубу араатарын үс
тыһыннэ биир.

△ Х. пилетка ме-
дицинскэй промышлен-
ность производствотэ
57 бырыһан үүмүтэ.

Олус пилетка смалларыгар
оройуонга, сны бары аһын салаа
үлэлэр курдук, доруобуяа хары-
табыла ийини дэди бочумнаах
хардыны өңөрдө.

1975 сыллаахха 30 врач баар
абит буолламына, былырын оро-
йуонга 38 врач үлэлэбитэ эбэ-
тэр 10 тыһ. ийин баһыгар 23
врач тахсытэ. Ийи көрдөрүү
АХШ, Япония, о.д.а. сайды-
лаах капиталистическай дойдубу-
лардагыр үрдүк. Орто медицин-
скэй специалист аһаана биэс
сыла 80-чыннэ эбилиһинэ. Доруо-
буа харыстабытын үбүлээһин 24
бырыһан үүтэ. 300-чыннэ ба-
дыһа куйааһа ыарыһахтары
сыһааран эрэ эһтиргэ кыагы
биирэр, оройуоннаагы ийин би-
лыһаа ийитиһилибит стади-
оннай көмөкү үрүттүн толору
өңөрөр кыах үсэсэтэ. Пилетка
смалларыгар стационарнай көмөнөн
хааччыһын 6,4 бырыһан улаат-
та. Билигин сыла 5 тыһ. кэригэ
кыһа-ыарыһын сэрэтэр көрүүнүн
табыллар. Биирүгэр дэди саас-
таах өрөлөр олүүлэрэ биллэрдик
аччылыһына.

Эһтир-санитарнай холбоһука

социалистическай кутталаһын тө-
рөһүнэ балачча түбүстэ. Кутта-
лаһыта ордук үчүтэй көрдөрүү-
лэри Директэри (сөбүдэсэи
РСФСР үтүөлөөх араа С. М.
Анашев), Мугудайдаары (А. П.
Попов), Кытаанахтаагы (В. В.

САГА УРДУК КИРБИЛЭРГЭ ДЬУЛУҔАН...

Минхайлово) учествонай балыһа
лар коллективнара ситистилэр.
Оройуонга биэс СССР доруобу-
на харыстабылыгар туйгуһуна,
16 коммунистическай үлэ удар-
никтара үлэһиттэр. Эмч үлэһит-
тэр фельдшер В. С. Понсеева-
нан, медсестра Л. Л. Дьяконова-
нан, врачтар С. М. Анашев, И. Э.
Кузьмин, Л. Д. Сави-
цкая, А. В. Попованан уо.д.а.
иһин тутталлар.

СССР XXVI съезинин эмч үлэ-
һиттэрин ийиндэригэр сага дө-
буһунаах сорууттар туруорулуану-

лар.
Эмч учурдунналарын мате-
риальнай баталарын салтын хаа-
тыһа дэдиһэрэ үлэ барыа-
таах. Ийин балыһа амбулато-
риин үлэһит тэрэһинэ бол-
омто ийингэр туруохтаах. Профи-
лактическай көрүү кабинета та-
риһилээхтэ. Врачтар үлэлэрин
графи кытаанахтык тутулу-
луохтаах. Суботка врач ирнема
практикалыһаах. Өрөбүл күн-
нүргэ процедурнай, физиотерапе-
вическай кабинеттар үлэһиттэ-
тэр. Лаборатория, рентген-каби-
нет кыахтары улаатыннардыах-
таахтар.

Одо уонна ийи доруобуйаларын
харыстабылын туссаран хаачыс-
тыба өттүнэн сага таһынна та-
һаарыахтаахтыт.

СЭС коллективин бары эмч
үлэһиттэрин муччүрүбөт иһтэ-
ринин санитарнай кэтион көрүүнү
күүһүрдөн, эпидемиялары утары
көдүүстээхтин охсуһан оройуона
санитарнай эпидемиологическай
туруугу тосту туссарын булар.

А. ПЕРМЯКОВ,
интир-санитарнай холбоһук
нылаабынай аһын
солбуһааччы.

ЭРЭНЭР ЭМЧИППИТ

Кини Якутскайдаагы
медицинскэй училищени
бүтэрэрт, төрөбүт оро-
йуонугар калдыта. Салаа-
та эдэр специалисты Му-
гудайдаагы учаскочнай
балыһага сөбүдэсэи
иһи аһабыта.

Вилигин Александр
Петрович коллектив
ыһынтанар салааһа та-
һына буолла. Ийинтөн
иһа махталын ыла. Кини
салайар балыһага ха-
дыһаахтан бастыһа
аһааннарыгар тадыста.
Ол курдук, аһыт сүл-
лаагы социалистическай
куоталаһыта оройуон-
га иһинэ үчүтэй көрдө-
рүүлэмминэ. Сөбүдэсэи
А. П. Поповна комму-
нистическай үлэ удари-
һын аһа иһэрлиһинэ.

Александр Петрович
сотору үрдүк үөрөххө
иниһэр баалаах Билиги
киһи ол үтүө баарта
туоларыгар, үрдүк ква-
лификациялаах үлэһит
буолан эргиллэригэр эрэ-
кибит.

Л. ЕРМОЛАЕВА.

СНИМКА. А. П.
Попов (хаһас) коллек-
тивин кытта күбэлээр.

Редактор
А. Е. ЧИГИНАРОВ.

Этүт комбинатыгар
ШОФЕРДАР, ТРАКТО-
РИСТАР наадалар. Үлэ-
һин бадаллаахтар кэлэн
иһэһин.

Администрация.

Олох-дыһаах комбину-
тын атах таһынын тһэр
уонна өрөмүһүнү сы-
ла атах таһынын ула-
рыта саккаастары ылар.
Комбинет сүтэ уонна
курдыах утун, мас кур-
дыахтары, ыһаабылы,
таһа мининиһи, ыһах
мыр олоһуоу кыһын-
ныһа аһааһыт.

Администрация.

МАҢАН ХАЛААТТААХТАРГА МАХТАНАБЫТ

Билиги таһынан
маддаан олуктута түб-
диспанскага кэрбипит.

Дыһа хаһаайналары
буоламыт баатан утаа
дьоммутуттан араһы-
һыппаһыттан, дыһыт-
уоплут көрүүтүн са-

һааһа да түһүүтэ ба-
ра. Ол эрээр эмчтэр-
бит үтүө сүбэлэрэ, ама-
раа сыйһаһа күүс-
ме буолбута, санаабы-
тын көтөхтүтэ.

Билигин үтүөрэн дьом-
муттар сөргөһитигэр эр-

гиһиниһит. Дыһа ийин
врачтардытыгар А. В.
Попов, А. Е. Климо-
ва, А. С. Яковлева,
бары медсестраларга, са-
нитарналарга иһин мах-
талытын тһэрбит.

Г. МАКАРОВА,
Е. МЕСТНИКОВА.

БИНИГИ ААДЫРЫСПЫТ: почтавай индекс 678700. Чурапчы с.
Кэра Маркс уул., 12. ТЕЛЕФОННАРЫТ: редактор — 21-395, отделе-
21-495, уопсөй — 21-505.

«Сага олох» («Новая жизнь») — орган Чурапчинского
района КПСС и районного Совета народных депутатов
Якутской АССР.